Budapest, 1921. május 2

Egyes szám ára 2 korona

Hétfői Napló

Előfizetési díj: Egész évre 160.—, negyed évre 40.—, 1 hóra 15.— korona

POLITIKAI HETILAP. MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL.

Szerkesztőség: VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 3. Kiadóhivatal: VI., NAGYMEZŐ-UTCA 8. SZÁM

A szociáldemokrata munkásság májusi nagygyülése

Zavartalanul és incidens nélkül folyt le a tattersalli monstregyülés

Százezer munkás vett részt a gyülésen

— *A Hétfői Napló tudósitójától* —

Rendkivül impozáns módon folyt le vasárnap a magyarországi szociáldemokrata párt májusi nagygyülése. Mintha Budapest munkásnépe kárpótolni akarta volna magát a mult évben elmaradt májusi gyülésért, ezuttal még a szokottnál is nagyobb számban sereglettek össze a Tattersal óriási helyiségében. A szociáldemokrata párt vasárnap délelőtt 10 órára hirdette a nagygyülést, de már a kora reggel óráiban sürü munkássorok indultak el a város minden részéből a Tattersal felé. Amikor a gyülés megkezdődött, mintegy *80—100.000 ember szorongott a Tattersal környékén* és a sokaságból alig 10—12.000 ember jutott be a gyülés szinhelyére, a fedett nagy csarnokba.

A nagygyülést *Jászai* Samu, a Magyarországi Szakszervezeti Tanács elnöke nyitotta meg, majd átadta az elnöki széket *Vanczák* Jánosnak, a *Népszava* szerkesztőjének, aki megnyitóbeszédében komolyságra és nyugodt magatartásra intette a hallgatóságot. *A munkásdalárda ekkor a Marseilles-t akarta elénekelni, dr. Andrejka rendőrfőtanácsos azonban ezt nem engedte meg.* A rendőrséget különben Andrejka főtanácsoson kivül dr. *Csapó* Ferenc rendőrkapitány képviselte és az ő vezetésük alatt nagyszámu gyalogos rendőrség is megjelent a gyülés szinhelyén.

Farkas István a szociáldemokrata párt titkára tartotta meg ezután ünnepi beszédét. A nemzetköziség eszméjét fejtegette. A munkásságot a kapitalizmus elleni küzdelem kovácsolta egy nagy nemzetközi tömeggé. A munkás Internacionale arra törekszik, hogy a békekötés nagy igazságtalanságai ellen tiltakozzék. Rátért az aktuális szociálpolitikai kérdésekre. Nálunk ezek a kérdések nagyon elhanyagolt álapotban vannak.

A munkások olv nagy számban vannak kereset nélkül, amire példa már nagyon régen nem volt. Magyarországon nincs ezekről semminemü gondoskodás, a szakszervezetek adnak ugyan segélyt, ámde hol marad a kormány. Az államnak kell kiegészíteni a szakszervezeti segélyt. Követeljük, hogy a kormány foglalkozzék a munkanélküliség problémájával.

Felkiáltások: *Sürgősen, azonnal!*

Farkas István: A háboruviseltekről való gondoskodást sürgeti. Ha a munkásság nem gyakorol befolyást az állami életre, akkor ezek a feladatok nem is oldahtók meg. Előfeltétele ennek elsősorban *a közszabadságok helyreállitása. (Ugy van! Éljen!)* Elsősorban követeljük, hogy állitsák vissza a sajtószabadságot. (Lelkes éljenzés.) Követeljük az egyesülési és gyülekezési jogot, követeljük a politikai üldöztetések azonnal megszüntetését, mert *még ma is kihallgatás nélkül vannak emberek fogságban.* (Ugy van!) Ha valakit a biróság elitél és kitöltötte büntetését, akkor gyanusnak találják és internálják. (Felkiáltások: *Gyalázat!)* Mi tehát követeljük, hogy a politikai internálást szüntessék be. (Felkiáltások: Azonnal!) *a közszabadságok helyreállitása előfeltételei annak, hogy ezután beszélni lehessen minden másról.* Amig ez meg nem történt, addig ebben az országban alkotmányos élet nem fejlődhetik, Nálunk az egész nagy felforduláért, Magyarország feldarabolásáért, a forradalomért a munkásságot teszik felelőssé. Há mar szóhoz jutottunk, hát beszélni kell erről. Mi, akik nem folytunk be az állami életbe, sem a közigazgatásba, mi akik harminc esztendeig küzdöttünk az egyesülési és gyülekezési jogért, a sztrájkjogért, a szólás és sajtószabadságért, mi hova jutottunk.

Felkiáltások: Hajmáskérre!

Farkas István: Ha Magyarországon az alkotmányos élet a szociálpolitikai szükségleteket kielégitette volna mint a többi nyugati államokban, ma más volna. Ezután Andrássy Gyula gróf „Diplomácia és xvilágháboru" cmiü könyvéből olvasott fel néhány szemelvényt. Andrássy nevének kiejtésekor a tömeg ilyen felkiáltásokat hallat:

— *Le vele! Köpönyegforgató! A fekete gróf! Lovesen grófja!*

Farkas István: *A mostani magyarországi viszonyok III. Napolen korához hasonlatosak.* Ott megvoltak azok a külön katonai alakulatok, amelyek uj erkölcsöt akartak csinálni, *ott katonai különitményekkel gondoskodtak felülről, hogy milyenek legyenek a választások.*

Felkiáltások: *A Prónay-különitmény! A különitmények!*

Egy hang: *Le Bokányival!*

Ekkor óriási lelkes kiáltás morajlik vé-gig a tömegen: *Éljen Bokányi! — kiáltják és tapsolnak.*

Vanczák elnök: Elvtársak! *A közbeszólásoknak gyülés felosztalás lesz a vége.* Kérem önöket, ne lármázzanak, nyugodtan, türelemmel hallgassák meg a szónokot.

Farkas István: Ne vezessen bennünket boszu, hiába akarják börtönbe bezárni a szociáldemokrácia gondolatát, mi, akik ennek a nagy gondolatnak harcosai vagyunk, együttesen és egyénileg is a szociáldemokráciáért küzdünk és fogunk küzdeni, mindeneken keresztül is. (Hosszan tartó lelkes éljenzés és taps.)

Vanczák János mondott végül beszédet, amelyben hangoztatta, hogy Magyarországot a munkásság nélkül nem lehet ujjáépiteni. *Nem lesz itt addig nyugalom, amig Magyarország igazi alkotmányos, demokratikus állam nem lesz.*

A gyülést ezután berekesztette. *A munkások távozás közben rázenditettek a Marseilles-re és a dalt az utcán is folytatták.* A tömeg zárt sorokban hömpölygött a Baross-térig, ahol

a készenlétbe helyezkedett rendőrcsapatok közül egy lovas szakasz hirtelen beleugratott soraiba. Nagy kavarodás és tumultus támadt erre. A rendőröknek feltűzött szuronnyal nagynehezen sikerült a járdákra felszoritani a tömeget. Izgatott kiáltások hangzottak el és több heves jelenet játszódott le. Néhány munkást a rendőrök elvittek a tüntetők közül.

A tömeg ezután a város különböző utcáin minden különösebb incidens nélkül rendben szétoszlott. A gyülés környékén mindenütt erős cirkáló rendőrcsapatok ügyeltek a rendre, azonban különösebb dolguk nem akadt.

Az ellenzék akciója megbontja a kisgazdapártot

Ellenzéki programm huszonkilenc határozati javaslatban — Szenzációkat igér a budgetvita

— *A Hétfői Napló tudósitójától.* —

A szociáldemokrata párt nagygyülésén kivül az események sulypontja Lovasberényre esett, ahol *Cserty* Józsefnek volt a beszámolója és erre a beszámolóra elutazott *Balla* Aladár és *Rassay* Károly is, ugy hogy fontos nyilatkozatokat várnak. Sokat beszéltek az elmult héten egy *Baltazár* vezetésével alakulandó pártról, melyben a Batthyány-féle függetlenségi párt és a Balla—Rassay-féle függetlenségi polgári és kisgazdapárt egyesülnének és a programadás Lovasberényben történnék meg. Ezzel szemben *ilyen határozott formában cáfolják meg az uj pártalakulás hirét.* Ha Lovasberényben nem is ez fog megtörténni, mégis valószinüleg fontos kijelentések történnek majd, ugy hogy

május elsejét a baloldalu megnyilatkozásnak kell tekinteni.

Az ellenzéki akciók általában mind élénkebbek lesznek és ebből a kormánypárton azt a konzekvenciát vonják le, hogy a Bethlen-kormány alatt még inkább szilárdult a konszolidáció. A kedden meginduló budgetvita fogja megmutatni a huszonkilenctagu ellenzék erejét és támadó kedvét. Különösen nagy érdeklődéssel tekintenek

Vázsonyi Vilmos első felszólalása elé, amely talán még ezen a héten megtörténik.

— Az utasitás és megállapodás különben az, hogy *minden ellenzéki képviselő beszélni fog és mindenki határozati javaslatot fog benyujtani.* Ezeket a határozati javasltokat egységesen állapitották meg és *körülbelül ez a huszonkilenc határozati javaslat lesz az, amely az egyesült ellenzék elvi programját ki fogja fejezni.* Most már az a kérdés, hogy a kisgazdapárt hogyan fogja fogadni ezeket a határozati javaslatokat, amelyek tulajdonképpen a kisgazdapártnak is *határozott követelései* és amelyeket csak a kormányban való részvétele miatt akasztott ismét ideigleensen szögre. Mégis az ellenzék oldalán határozottan számitanak arra, hogy

az ellenzék akciója feltétlenül megbontja a kisgazdapártot,

ahol igen nagy számban vannak az elégedetlenek. Sokan még *nagyatádi Szabó* Istvánnal is elégedetlenek, dacára annak, hogy hónapok előtt még az ő tekintélye megközelithetetlen volt.

Ma sokan emlékeztetnek arra az időre, mikor Kossuth Ferenc miniszter lett és attól az időtől kezdve népszerüsége mindinkább hanyatlani kezdett. A hasonlat talán nem talál egészen, de kétségtelen, hogy *nagyatádi Szabó éppen legrégibb hivei kezdenek meginogni* és igen sokan vannak, akik az ellenzéki ostrom idején lelkiismereti kérdést csinálnak a szögre akasztott programmból és többen átpártolnak a függetlenségi polgári és kisgazdapárthoz.

Mayer János Közélelmezési miniszter mérsékletre inti a gazdákat

1300 Koronánál nem ad többet a Kormány a gabonáért

— *A Hétfői Napló tudósitójától* —

A gabonaellátásról s a közélelmezési kormány legközelebbi terveiről *Mayer* János közélelmezési miniszter ma igy nyilatkozott a *Hétfő iNapló* munkatársának:

— Holnap, hétfőn délután nagy ankétet tartunk a közélelmezési minisztériumban, amelyben a gabonával és liszttel való ellátás kérdésében meg fogjuk hallgatni az összes érdekelteket. A szakvélemények alapján fogjuk azután megcsinálni *a gabonarendeletet,* mely a lehető legrövidebb idő alatt megjelenik, hogy minden nyugtalanságot eloszlasson. Ebben a rendeletben azután *fel lesznek sorolva mindazok a kategóriák, amelyek ellátandók.* Annyi bizonyos, hogy

az ellátandók számát kénytelenek vagyunk leszállitani

— Ezt különösen azért említem most, mert különböző oldalról hallom a kétségbeesett siránkozást, hogy nem lesz gabonánk, mert

a termelők nem adják a kormány által megállapított 1300 koronás áron.

A kétségbeesetteknek és siránkozóknak én azt izenem, hogy *ne féljenek, gabona lesz és mindenki jól el lesz látva,* akit előtanándónak fogunk minősiteni. A gazdáknak pedig, akiket lelkiismeretlen ügynökök fellovalták, hogy ne adják ide a gabonát 1300 koronáért, mert majd ad az állam többet is s a hasznon meg lehet osztozni, *azt izenem, hogy én, aki magam is gazda vagyok, hozzájuk való meleg szivvel adom nekik a tanácsot: adják ide a gabonát 1300 koronáért, mert ha nem adják, akkor egészen rövid idő mulva kénytelenek lesznek nem 1300-ért, hanem a feléért piacra dobni. A kormány el van határozva, hogy semmiféle körülmények között ennél az árnál nagyobbat nem ad meg,* amint hogy nem is adhat meg, mert belepusztulna az ország.

— Az 1300 korona ugyanis *teljesen megfelel a világparitási árnak.* Sőt a világparitási ár még valamivel csekélyebb. Hamburgban ma 1250 korona a buza ára. Megdrágitja számunkra a szállitás. De ha pénzünk, amely, hála istennek, emelkedő tendenciát mutat, már csak néhány fillért javul, akkor *nagy könnyüséggel elbirjuk ezt az árat.* S akkor a kormány, amely most nehéz helyzetben van, mert

sürgősen 3000 vagon gabonára volna szüksége, amelyből külföldi bevásárlásaink révén egyelőre csak 500 vagon áll rendelkezésre,

folytatni fogja a külföldi bevásárlásokat és a külföld konkurrenciájával fogja idehaza szabályozni az árakat. Teljesitsék hát a gazdák is kötelességüket, ne hagyják magukat elbolonditani, mert sulyos kárát fogják vallani, ha az ország nehéz sorában maguk felé hajlik a kezük.

Megszökött egy nagystilü szélhámos

Buenosairesban mozivállalatot alapitott a kicsalt milliókból

Budapesten sokan ismerték Horváth Menyhért soffört, illetve — mint ő magát bemutatta — filmrendezőt, aki a kommün alatt igen sok értéket csempészett ki Kun Béla megbizásából Bécsbe. A kommün bukása után Horváth Menyhért Bécsbe tette át müködése szinhelyét s ott rövid idő alatt Bécs legnagyobb siberévé nőtte ki magát.

Horváth a Bécsbe menekült „emigrans" cimboráival temérdek csalást követett el, melyek közül igen nagyszabásu az a stiklije, midőn az olasz missziónak eredeti Salvarsan dobozokban homokot adott el és ezen az üzleten milliókat keresett. Ezt a csalást minden bántódás nélkül sikerült megusznia, mert eladóként egy társát szerepeltette, aki megszökött Bécsből és igy Horváth minden cselekményt reá háríthatva, semmiféle megtorlásban nem részesült.

Az ebből szerzett pénzt kétkézzel szórta Horváth a bécsi zajos élet hölgyeinek és hasonszőrü cimboráinak. Két saját autója is volt, ugy, hogy Bécs közismert alakja lett. Időközönként némely csalásnál rajtavesztett annyiban, hogy rövid időre őrizetbe vette a rendőrség, de Bécs legelső büntető jogászai segitségével mindig sikerült magát a birói itélet alól kivonnia.

Legutóbb azonban milliókra menő szoktol-hamisitásban vett részt. Ezzel annyira kompromitálta magát, hogy jó egynehány évi börtön várt reá. A büntetés elől azonban még idejekorán Olaszországba menekült és Genuában hajóra szállva, Argentiniába hajókázott ki.

Horváthnak Budapesten is vannak elintézetlen családi ügyei, még a kommün idejéből kifolyólag és a törvényszék vizsgáló birája most nem régen körözőlevelet bocsátott ki ellene. Kézrekeritésére azonban egyelőre vajmi kevés remény van, mert egy budapesti ismerőse a napokban levelet kapott Buenosairesből, mely levelében azt irja Horváth, hogy igen jól megy dolga, a Bécsben szerzett milliókból filmgyárat alapitott, mely nagyszerü jövedelmet hajt neki. Az illető budapesti ismerőse ezt a levelet beszolgáltatta a budapesti rendőrségnek, de miután Argentinával a kiadatási eljárás még nincs szabályozva, ennélfogva a rendőrség más egyebet nem tudván cselekedni, átküldte a levél lefényképezett másolatát a bécsi rendőrségnek, mely nagyobb bűneselekmények miatt keresi ezt a nagystilü szélhámost.

A magyar vasutak helyzetéről tárgyalt a barcelonai értekezlet

34.160 kocsit vittek el a szerbek és a románok

— *A Hétfői Napló tudósitójától.* —

A barcelonai nemzetközi vasutügyi tárgyalás néhány nappal ezelőtt befejeződött és *Walter* Emil dr., Máv. tanácsos, aki a tárgyalásokon Magyarországot képviselte, már vissza is érkezett Budapestre. Az értekezleten — mint ismeretes — az egyes országok között felveendő békebeli forgalom megkezdéséről s a vasuti, hajózási és postaforgalom megindításáról tárgyaltak, ezenkivül szó volt a régi forgalmi szabályok helyreállitásáról és a kereskedelmi érintkezés lehetővétételéről is.

Az értekezleten Walter tanácsos többek között előterjesztette azokat a sulyos károkat is, amelyeket az államvasutak a forradalom óta szenvedtek. Előterjesztette, hogy a magyar kormány, a fegyverszüneti szerződésből kifolyólag, kénytelen volt a szerbeknek 154 millió korona értékü mozdonyt és kocsit átadni. Az aránylag rövid ideig tartott román megszállás alatt *1265 mozdonyt vittek el, 9420 millió korona értékben, melyek közül 1005 volt elsőrangu.* Ezenkivül 27 darab idegen mozdonyt, melyeknek értéke ismeretlen, *69 darab udvari és termeskocsit, 2006 személykocsit, 790 posta- és galambkocsit, 2896 teherkocsit, 2379 tartány- és kazánkocsit, összesen tehát 34.160 kocsit.* Ilyen módon az államvasutak 11,420,271.390 korona, más vasuttársaságok 8.625,995.000 korona kárt szenvedtek. Ezenkivül elvittek még 21.972 kocsit, melyekből azonban 17.191 kocsit visszaadtak. Minthogy ezeket az utóbbi kocsikat kocsikiegyenlités cimén vitték el, ezeket kötelesek volnának visszaadni, de még tartoznak 4781 kocsival, melyeknek visszaszolgáltatását folyton huzzák és halasztják.

Az elhurcolt kocsik közül 37.756 kocsi volt különféle anyaggal és áruval megrakva. Vasuti anyaggal 4232, katonai áruval 13.202, géprészekkel és gépekkel 3500, élő állatokkal 4060, élelmiszerekkel 1519, egyéb árukkal 11.103.

Az államvasutak hálózata a kezelése alatt álló helyiérdekü vasutakkal 19.642 kilométer volt. Ebből a békeszerződés alapján 7052.7 kilométer maradt birtokunkban. Nagymagyarországnak 14 kellően kiépitett határállomása volt, melyen az átmeneti forgalmát lebonyolitotta, mig Csonkamagyarország 46 ki sem fejleszthető határállomással kell hogy bajlódjék.

Az értekezleten, amelyen Gabriel *Hanotaux* volt francia miniszter elnökölt s amelyen harmincnyolc népszövetségi tagon kivül Magyarország, Németország és a Keleti-tenger partján fekvő uj államok is képviseltették magukat, nagy jóakarattal fogadták a magyar államvasutak helyzetét és számos olyan határozatot hoztak, amelyeket legközelebb a népszövetség tanácsa elé terjesztenek, mint az európai forgalom helyreállitása szempontjából sürgősen végrehajtandó kivánságukat.

Harmincnégy tőzsdebizományost jelentettek fel a rendőrségen

Több milliót követelnek a feljelentők — A rendőrség nem tartóztatott le senkit — Kiss István rendőrtanácsos nyilatkozata

— *A Hétfői Napló tudósitójától* —

Különös formában jutott el az olcsósági hullám a rendőrségre. Az általános olcsóbbodási folyamattal kapcsolatban és a magyar valuta javulásával erőteljes, tartós bessz volt a tőzsdén. A krach egy uj pesti tipust vetett a felszinre, azokat az embereket, akik a normális viszonyok között elérhető jövedelmüket és életstandardjukat — amit békében rendes munkával biztositottak — ugy akarták részben elérni, részben megjavitani, hogy a tőzsdére vetették magukat. A háborus konjunktura a kissé tágabb üzleti lelkiismerettel dolgozó bizományosok lehetővé tették, hogy kisfizetésü emberek, *hivatalnokok, gépirónők, pincérek, uriasszonyok a tőzsdére tóduljanak.* Amig a háborus áremelkedés tartott, az értékek az égig nőttek, a tőzsde friss sütetü közönsége hazard módon vitte pénzét, a részleges fedezeteket, a bizományosokhoz, hogy törpe tőkéjüket meghatványozzák. Az értékek csak emelkedtek folyton. Az uj publikum mind hazardabb és hazardabb megbizásokat adott és ez a konjunktura maga után vonta a bizományos üzlet erős fellendülését, sőt az abnormális tultengését és tömegesen jelentkeztek uj bizományos vállalkozók. Természetesen ezeknek ismét csak eminens érdekük volt, hogy komitenseik száma megszaporodjék és ennek elérésére minden lehetőt elkövettek. Jellemző az egész hallatlanul megnövekedett kaotikus tőzsdei forgalomra, hogy az egyik bizományos ügyfelei között *két hordár is van,* nem is szólva arról, hogy *detektivek, államhivatalnokok, azoknak feleségeik és a legképtelenebbül vegyes társaság tolongott a trafikból, korcsmából, házmesterlakásból átalakitott bizományos irodákba.* Azonban ez az egészségtelen kinövés, mint egy mérges pattanás egyszerre szakadt fel a magyar valuta megjavulásának percében és a nyugatról jövő olcsósági hullám megérkezésekor. Egy sajnálatos jelensége azonban mégis csak van annak a folyamatnak, melyek gazdasági viszonylatainknak a normális mederbe való visszatérését kiséri. Az apró emberek a tőzsdeértékek zuhanásával együtt buknak. Nagyon sokan elvesztik mindazt a pénzt, amit immár évek óta tartó spekulációval összeszereztek. Azonban közgazdaságunk gyógyulása a bizományosok üzleteit és erőteljesen megingatta, sőt vannak közöttük olyanok is, akik elvesztették nemcsak a saját pénzüket, hanem — és itt kapcsolódik be a rendőrség munkája — a megbizóikét is.

Nap-nap után érkeznek feljelentések az államrendőrség főkapitányságához tőzsdebizományosok ellen, mely feljelentések kiséretén a sablonos indokolás:

...X. Y. tőzsdebizományos ellen csalás és sikkasztás büntette miatt. Eddig harmincnégy tőzsdebizományost jelentettek fel.

A feljelentéseknek tárgya teljesen egyöntetü mind arról szól, hogy a tőzsdebizományos megbizás nélkül forgatta a megbizóik értékeit és elvesztette a komitensek részleges vagy teljes fedezetéül szolgáló tőkéjét. A bizományos azután felszólitotta felét, hogy további fedezetre x koronát küldjön be, mire a feljelentő kijelentette, hogy ő nem adott ujabban megbizást. A levélváltásból szóbeli veszekedés, majd feljelentés lett. Van azután egy másik fajta feljelentés is, amelyik arról szól, hogy a bizományosnál jelentkező fél nem tudja megkapni az értékeit, mert a bizományos elspekulálta azokat. Természetesen ezek a differenciák nem meritik ki a csalás és sikkasztás kritériumát, a rendőrség ezekben az ügyekben tulajdonképpen nem is illetékes, mert az ügy a tőzsdebiróság elé tartozik. Munkatársunk megkérdezte ebben az ügyben a budapesti államrendőrség főkapitányságának csalási és sikkasztási csoportfőnökét, *Kiss* István dr. csoportvezető rendőrtanácsost, aki volt szives a következőket mondani:

— Az utóbbi időben tömegesen érkező és *több milliót követelő* feljelentések mind a tőzsdei krach következménye. Ezek tulajdonképpen nem csalások és sikkasztások, hanem egyszerü elszámolási differenciák, amelyekre vonatkozólag a mi munkánk mindössze annyiban merül ki, hogy megállapitjuk a tényállást, azután áttesszük az ügyet a 89. szakaszra való hivatkozással az ügyészséghez. Tegyen az ügyészség inditványt a feljelentés tárgyát képező ügy minősitésére vonatkozólag. *Idáig egyetlenegy letartóztatást sem foganatositottunk.* Érteni kell, hogy tulajdonképpen miért is történnek ezek a feljelentések. A magyarázata nagyon egyszerü. A feljelentő számit arra, hogy a bizományos, mikor az *„Idézés bünügyben"* cimü idézésünket kézhez kapja, melyen a neve mellett *„mint terhelt"* áll, meg fog ijedni és a föld alól is előteremti azt a pénzt, amit megbizója rajta követel, csakhogy elkerülje a nem éppen hizelgő rendőri kihallgatásokat és esetleg ügyének a hirlapok révén való publikálását. A számitás igen gyakran beválik. *Idáig a feljelentett tőzsdebizományosok több, mint háromnegyed része tényleg kiegyezett feleivel.* A bizományos de facto magánjogilag felelős, azonban a fél polgári, vagy a tőzsdebiróság utján tartoznék tulajdonképpen igényét érvényesiteni. Azonban az egész egyszerü ügyvédi praxis, hogy a rendőrséget veszik ügyeik elintézése érdekében segitségül, mert összehasonlithatatlanul gyorsabb és olcsóbb az elintézési mód, még abban az esetben is, ha a „csalás és sikkasztás" plausibilisan képtelen.

A rendőrtanácsos nyilatkozata végre tisztázza azt a kérdést, amely oly aktuális ma a tőzsdén és amely nem egy gondterhelt órát okozott az amugysem valami kedvező kilátásokkal rendelkező tőzsdebizományosnak. *B.*

Aki kétszer adta el a más házát

Érdekes feljelentés érkezett a hét végéna főkapitányságra, Dr. *Halász* Andor ügyvéd feljelentést tett özv. *Selymes* Sándorné ellen, aki házát ügyfelének, *Neiger* Mártonnak eladta és *az adásvétel megkötése* napján az Ingatlanforgalmi Közvetitő Iroda közvetitésével *Scherer* Lajosnak szintén eladta. A feljelentésre megindult nyomozás azután ujabb érdekes, sőt szenzációs fordulatot hozott, kiderült, hogy *Selymesné sem Niegernek, sem Scherernek nem adta el a házát.* Az ügy előzményei a következők:

Április 23-án a Pesti Hirlapban megjelent egy hirdetés, amelyben a Tüzoltó-utca 16. számu házat kinálja megvételre *Selymes Sándorné.* A hirdetésre ketten jelentkeztek, Neiger és Scherer. Neiger jelentkezett először és elment a Hajós-utca 4. szám alatti lakásba, ahol egy elegáns csinos urinő fogadta, megmutatta a telekkönyvi kivonatokat és megállapodott Neigerrel, hogy ügyvédj ekiséretébe másnap felmegy Neiger ügyvédjéhez és ott meg fogják kötni az adásvételi szerződést. Délután az Ingatlanforgalmi részéről megjelent egy megbizott a Hajós-utcai lakásban. Ott egy uriasszony Selymesné néven mutatkozott be, tárgyalt vele, majd megállapodtak, hogy másnap megkötik a szerződést az Ingatlanforgalmi irodájában. Ugyanis a közvetitő irodát Scherer megbizta a tárgyalás lebonyolitásával.

Másnap azután délután 3 órakor megjelent egy a Hajós-utcai urinő *Halász* dr. irodájában és megkötötték az eladásról szóló szerződést rövid megbeszélés után. Az asszony szép szabályos betükkel irta alá a szerződésen: *özv. Selymes Sándorné. A szerződés szerint felvett 250.000 koronát* azzal, hogy a szerződésben meghatározott időben lakásán várja a 820.000 egynehány korona hátralékot. Azután elment. Innen egyenesen az Ingatlanforgalmi irodájába hajtatott számozatlan kétfogatu kocsiján és a megbizott aki lakásán volt és igy *„Selymesnét"* már ismerte, bemutatta neki Scherert, akivel szintén megkötötték a szerződést. *Scherer csak 200.000 koronát fizetett előre,* a többi az átiratás megtörténte után volt esedékes. Három nap mulva a vevők, akik ismerik egymást, véletlenül találkoztak és meglepetésüktől alig tudtak szóhoz jutni. Mikor megtudták, hogy becsapták őket, siettek a rendőrségre és megtették a feljelentést. A detektivek kimentek a Hajós-utcai lakásba és Selymes Sándornét bevitték a főkpaitányságra.

Bello tanácsos azonnal maga elé vezettette és vallatóra fogta az asszonyt.

— Miért tagadja, hogy a házát el akarja adni?

— Kérem azt nem tagadom.

— Mikor volt fenn magánál Neiger a ház vételéről tárgyalni?

— Kérem *énnálam nem járt senki a kérdéses időben, annál is inkább nem, mert Nógrád Verőcén voltam.*

A nóta vége az, hogy Selymes Sándorné bebizonyitotta, hogy nem is volt Pesten a kritikus két napon. A szembesitéskor pedig Neiger és Scherer kijelentették, hogy a hölgy nem azonos avval, akitől a házat vették. Nagy bocsánatkérések közepette bocsátották szabadon az uriasszonyt, de letartóztatták a Keleti pályaudvaron *Kolmann* Hildát, Selymesnének egy távoli rokonát, aki Selymesné távollétében eladta a Tüzoltó-utcai házat — kettőnek egyszerre.

Kolmann Hilda töredelmesen bevallotta bünét, mire a rendőrség letartóztatta. A 450.000 koronából 50.000 korona hiányzott, a többit megtalálták a leánynál a böröndben, ami sok utra való elemózsiával volt megrakva, tekintve, hogy tulajdonosnője éppen cseh területre készült.

HIREK

Riport a lantos költőkről

A lirai költő sohasem élt ugy, mint a vidéki földbirtokos, még a nagy, nyugati országokban sem, ahol a müvészt csengő aranynyal fizetik. A siker ormára felkuszott regényiró, a hires festő, szobrász vagy muzsikus némely országokban többet keres a bankdirektoroknál, de a költő, aki rimes sorokból akarja eltartani a családját, még a legkulturáltabb társadalmakban sem élhet ugy, mint a valamirevaló müesztergályos. (Természetesen nem szólva a poéta laureautosokról és egyéb udvari emberekről, akiknek muzsája brilliánsokat és drágagyöngyöket hord a fülében.) Ezt a hivatást, ősidőktől fogva, mindig l'art pour l'art üzték. Az emberiség igazi költői közül a nagyobbik rész mindig éhezett, nyomoruságos szobában lakott s kórházi ágyon halt meg, ha csak nem ősei kastélyában cizellálgatta a verseit, mint Puskin, Rostand, vagy a mieink közül Orczy Lőrinc báró.

Vannak-e még költők, akik kizárólag a versirásból élnek? És ha vannak, mennyit keresnek e zord korszakban, mikor a Csiga, a régi Zenélő óra, a Kispipa nevetségesen olcsó árai helyett nekik is hetven-nyolcvan koronát kell fizetniök a vacsoráért? Mennyit adnak manapság egy alanyi költeményért? Arányban áll-e a honorárium a ruha, a cipő vagy a feketekávé árával? Miből élnek a huszadik század lantosai, akik sem kabarék számára nem dolgoznak, sem nem riporterckednek a tisztességesen fizető napilapoknál?

Megkérdeztem egy költőt, akinek nevét az egész ország ismeri s aki körülbelül husz év óta munkatársa a különböző szépirodalmi lapoknak, de sem ujságcsinálással, sem kabarézással, sem prózai munkák irásával nem foglalkozik.

— Hogy miből élek? Ezen már négy év óta töröm a fejemet, de őszintén szólva, ma sem tudom. Ha papiron kiszámitom, hát körülbelül ezerkétszáz koronát keresek havonként, de bizonyos, hogy sokkal többet költök, habár családostul nyomorgok. Miből győzöm a többi kiadást? Nem tudom. Azt sem mondhatom, hogy már mindenemet eladtam, mert semmise volt, amit eladhattam volna. Évek óta nem tudom, hogy miből fogunk élni holnapután, de annyi valahogy mégis előkerül valahonnan, hogy éhen nem halunk. Rejtély ez, amit nem tudok megfejteni. Azt kell hinnem, hogy éjjelenként valami jótékony tündér csempész bankjegyeket a pénzes tárcámba.

A költő olyan álmatagul mondta ezt, mintha csakugyan hinne a jótékony tündérben, én azonban tudom, hogy a jövedelemtöbblet nem ilyen transcendentális forrásokból kerül ki: a lantos néha bakkot játszik s mivel a szeszélyes Fortuna ugylátszik barátságot tart a komoly Eratóval, hát olykor-olykor szeliden hozzásimul a lantoshoz s egy szerencsés parolival megkönnyiti földi küzdelmeit. Erato csak ihletet ad, de Fortuna, aki reálisabb lény, néha-néha a zsirról és a krumpliról is gondoskodik.

Bizonyos, hogy a régi költők — a szentek, az aszkéták, a halhatatlanok — nem kártyajátékkal enyhitgették sivár anyagi helyzetüket, de az is bizonyos, hogy akkor még kevesebb pénzzel lehetett végigvándorolni a földi léten. Öt krajcár volt a badacsonyi bor itcéje és tizenkettő a csirke ára és a kapuk, széles Magyarországon, tárva álltak a fellegjáró poéta előtt, aki az apostolok lovain rótta a végtelen országutak sorát. De a régieknek épp oly kevéssé volt meg némelykor az elédeléshez való husz krajcárjuk, mint a maiaknak a harminc forintjuk. És mégis daloltak, mint a tücskök a mezőn, daloltak, mint ezek a mai élhetetlenek, akik őszülő fejjel még mindig a rimjátékok aranycsengését hallgatják, ahelyett, hogy valami jövedelmező polgári foglalkozást üznének. Mégis csak lehet valami szép ebben a mesterségben, ha ötezeréves nyomoruságot panasz nélkül el lehet tűrni érte.

Szomaházy István.

— **A kormányzó felesége és József főherceg családja a mária-remetei májusi ájtatosságon.** A mária-remetei bucsujáró templomban a májusi ájtatosságon Schioppa pápai nuncius mondotta a litniát, amelyen a kormányzó felesége és József főherceg egész családjával vett részt

Ma szembesitik Hüttnert Sztanykovszkyval

A Tisza-pör mai izgalmas tárgyalása

— *A Hétfői Napló tudósitójától.* —

A budapesti büntetőtörvényszéken folyó Tisza-féle gyilkossági bünperben a biróság a mai napon befejezi *Sztanykovszky* Tibor kihallgatását. Nyomban ezt követőleg ujabb érdekes mozzanata játszódik le a monstruózus bünügynek. Sztanykovszky Tibort szembesiteni fogják *Hüttner* ándorral. Tekintettel arra, hogy ez a két tanu a főtárgyalás során homlokegyenest ellenkező vallomást tett, egyik a másik ellen és forditva a legádázabb gyülölködéssel tett nyilatkozatot, *a szembesités bizonyára erősebb, drámai jelenetekben lesz gazdag.* Ezt követi majd a tárgyalásnak egy ujabb érdekessége, *gróf Almássy Denise* tanukihallgatása. A grófnő — mint ismeretes — a rémes gyilkosság lefolyásának szemtanuja volt. *Őt is szembesiteni fogják a vádlottakal.*

A főtárgyalás utolsó napjain Sztanykovszky Tibor nagyon elitélő módon nyilatkozott vallomása során volt védőjéről, *dr. Lengyel Zoltán* ügyvédről és nem kimélte kritikájával *dr. Ulain Ferenc* ügyvédet sem, aki a perben korábban Almássy Denise grófnő képviselője volt. Szó esett a tárgyaláson arról is, hogy a biróság tanuképpen beidézi dr. Lengyel Zoltánt és kihallgatja azokra a körülményekre, amelyekről Sztanykovszky tett emlitést a perben. Sztanykovszky már a vallomása során kijelentette, hogy ő volt védőjének megadja a felmentést a titoktartás kötelezettsége alól.

— **Életuntak.** Özvegy *Mannheim* Sándorné 28 éves uriasszony Tisza Kálmán-tér 12. szám alatti lakásán megmérgezte magát. A mentők a Dologkórházba vitték. — *Halmos* Tibor 15 éves tanuló az Andrássy-ut 60. szám alatti házban szülei lakásán kininnel megmérgezte magát. A mentők gyomormosás után a helyszinen hagyták. — *Momondát* Erzsébet 22 éves szobaleány Alkotmány-utca 31. szám alatti szolgálati helyén öngyilkossági szándékkal aszpirint vett be A mentők gyomormosást alkalmaz[illegible] és a helyszinén hagyták. — *Braun* Jenő 27 esztendős sütősegéd Szalag-utca 17. szám alatti lakásán öngyilkossági szándékból felakasztotta magát. Állapota könnyü. A mentők a főkapitányságra vitték.

— **Másfél vagon cukrot loptak egy uszályhajóról.** A napokban Pozsonyból több uszályhajót inditottak utnak cukorral megrakva Jugoszláviába. A hajóknak az óbudai hajóállomáson kellett megállapodniok és mikor elérkezett a továbbindulás ideje, észrevették, hogy az egyik uszályhajóból nagymennyiségü cukor hiányzik. Azonnal számba vették a zuszályon levő cukormennyiséget és megállapitották, hogy másfél vagonnál több kockacukor hiányzik. A főkapitányság detektivjei nyomban megindították a nyomozást és hamarosan kiderítették, hogy a lopást a hajó kormányosa több más hajóalkalmazottal egyetértve követte el, a cukrot pedig Óbuda lakossága körében értékesitették. Az orgazdáknak nevezhető vevők száma rengeteg, igen jómódu, tekintélyes óbudai polgáremberek vannak közöttük, akik potom árért vásároltak a lopott cukorból. A rendőrség *Molnár* Gáspár hajókormányost és társait letartóztatta s az orgazdák ellen pedig folytatja az eljárást. Az ellopott cukorból aránylag nagyon kis mennyiség került meg.

— **Házasság.** *Strausz* Imre vasárnap házasságot kötött özv. *Kövine Elek* Olgával, *Elek* Bernát leányával.

— **A háziur, a lift és a lakók.** A Lakók Szövetsége ma délelőtt gyülést tartott a lift ügyében. *Fáy* Sándor dr., a szövetség titkára ismertette a lakásrendeletnek a liftre vonatkozó részét és kimutatta, hogy a rendelet tökéletes zürzavart támasztott. Több felszólalás után határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint az igazságügyminisztert kérelmezni fogják, hogy a lakókra nézve sérelmes rendeletet módositsa. Amennyiben ezzel nem érnének célt, ugy a birósághoz fordulnak.

— **Bolgár bandák garázdálkodása** Bukarestből jelentik, hogy ujabban ismét garázdálkodnak a bolgár bandák a dobrudzsai határon, miért is a kormány az ostromállapotot megszigoritotta a határon. A támadások leginkább éjszaka történnek; ezért az ötödik hadtest parancsnoka megtiltotta, hogy külön engedély nélkül esti 10 óra után bárki kimozduljon lakásából. *(MTI.)*

— **Küldöttség utazik Romániába a dunai kikötők megvizsgálására.** Bukarestből jelentik, hogy cseh küldöttség utazott Galacba, Brailába és Konstanzába, hogy megvizsgálja a dunai kikötőket. *(MTI.)*

— **Cseh-román közös pályaudvar Halmiban.** Bukarestből jelentik, hogy Csehországgal kötött kereskedelmi szerződés értelmében a halmii pályaudvart közös pályaudvarnak rendezik be, amelyen mindkét állam vámhivatalt állít fel. *(MTI.)*

— **Amire Clemenceau nem emlékszik.** Párisból jelentik: A Matin folytatja ama 39 amerikai szenátor nyilatkozatának közlését, akik nem hajlandók ratifikálni a versaillesi szerződést. Ez a nyilatkozat az amerikai lapokban megjelent már a béke aláirása előtt is, a Clemenceau kormány cenzurája azonban nem engedte közölni. Az Eclair munkatársának kérdésére Clemenceau kijelentette, hogy nem emlékszik már a békekötés előtt három hónappal történt nyilatkozatra, és az amerikai szenátorok Cambrun nagykövet utján közölt határozatára. de ha tudott volna is a szenátorok e szándékáról, akkor sem lett volna ennek gyakorlati jelentősége. (M. T. I.)

— **Szegeden letartóztattak egy nagybecskereki ujságirót.** Szegedről jelentik: A rendőrség vasárnap délelőtt letartóztatta Reorofszky Jenő nagybecskereki hirlapirót, az ottani „Huszár" cimü lap felelős szerkesztőjét. Reorofszky ellen az a vád hogy a fehér terrorról a megszállott területen megjelenő lapjában cikkeket irt. Az ügyészség hütlenség és izgatás cimén emelt ellene vádat.

— **A csehek és a kommunisták.** A cseh kormány törvényjavaslatot dolgozott ki a politikai foglyokkal való bánásmód ügyében. A javaslat szerint a politikai foglyok a közönséges bünösöktől elkülönitve helyezendők el és munkát csak saját kivánságukra szabad nekik adni. Naponként két órán át a szabadban tartózkodhatnak, saját költségükön élelmezhetik magukat, dohányozhatnak, minden sajttóterméket szabadon olvashatnak, korlátlanul világithatnak, kéthetenként látogatót fogadhatnak, levelezhetnek és nem kötelesek a fogházat takaritani. Ugy tudjuk, hogy ez a rendelet nem vonatkozik a magyar politikai foglyokra.

— **Tóth Böske hirtelen megbetegedett.** Vasárnap este hét órakor a mentőket sürgősen hivták a Magyar Szinházba, ahol Tóth Böske, a szinház művésznője, hirtelen rosszul lett. A mentők a rosszullét közvetlen okát azonnal megállapitani nem tudták és a müvésznőt kérésére a Park-Szanatóriumba szállitották. Az eset természetesen zavart okozott a szinháznál, ugy hogy az előadást közel félórás késedelemmel tudták csak megkezdeni. Tóth Böske szerepét „A nagyságos asszony táncosa" cimü darabban Szilágyi Rózsi vette át.

— **Az Ujságirók Háztartási Szövetkezetének közgyülése.** A Budapesti Ujságirók Egyesületének Háztartási Szövetkezete vasárnap délben tartotta ez évi rendes közgyülését *Hegedüs* Gyula elnöklésével. Az évi jelentések és zárszámadások tudomásulvétele után, amelyeket *Magyar* Károly titkár terjesztett elő, a közgyülés *Balassa* József inditványára köszönetet szavazott Hegedüs Gyula elnöknek és Reöz Rezső alelnöknek a szövetkezett érdekében kifejtett működésükért. Ezután megválasztották az igazgatóság és felügyelő-bizottság uj tagjait, végül pedig *Kálnoky* Henrik inditványára az alapszabályok több pontját módositották.

Szinház és filmujdonságok

* **„Az erő királya" a Tivoliban.** A kalandorfilmek nagy sorozatában méltán illeti meg az első helyet az a hatalmas olasz kalandorfilm, mely e héten „Az erő királya" cimen a Tivoli müsorára kerül. A főszerepet A. D. Trouchet játsza, egy atlétatermetü olasz szinész, aki nálunk ebben a darabban kétségtelenül ugy mutatkozik be, hogy minden további fellépése is fokozottabb érdekelje a publikumot. A darabot kacagtató burleszkek előzik meg. Az előadásokköznapokon 5, háromnegyed 7 és fél 9 órakor, vasárnap és ünnepnap 4, háromnegyed 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek Bárdnál is.

* **Kosáry és Király bucsufellépte.** Ma, hétfőn fejezi be Kosáry Emmy és Király Ernő szenzációs sikerü vendégjátékát a Városi Szinház szinpadán „Az ezüst sirály"-ban. Természetesen ezuttal is zsufolt ház fogja ünnepelni a kiváló művészeket, akiknek távozása után uj szereposztásban adják a világhirü operettet.

* **„Az apám felesége" ez a Belvárosi Szinház** csütörtökön bemutatásra kerülő uj Verneuil-vigjátékának a cime. A rendkivül mulatságos és izig-vérig párisi vigjáték Hajó Sándor forditásában és dr. Bárdos Artur rendezésében kerül szinre. Főszerepelt: Simonyi Mária, Boross Géza, Petheő, Kabos, Bérczy, Wirth Sári és Nagy Margit játsszák. Az elegáns diszletek Herquet Rezső tervei szerint készültek. Az esti előadások vasárnaptól kezdve 7 órakor kezdődnek.

* **Huszonharmadik hete játsszák Offenbachot e héten a** Király-szinházban. Jövő vasárnap délután János vitez kerül szinre Zöldhelyi Annával a cimszerepben. Az esti előadások vasárnaptól kezdve 7 órakor kezdődnek.

* **A nagyságos asszony táncosa és A Buzavirág** felváltva szerepelnek a Magyar Szinház e heti müsorán. Az esti előadások vasárnaptól kezdve 7 órakor kezdődnek. Jövő vasárnap délután 2 órakor a „Sasfiók" kerül szinre Gellérttel a cimszerepben.

* **Hogy kell férjet fogni?** Az utószezón nagy filmszenzációja az a hasonlithatatlanul kedves és szellemes, vidám amerikai film, amely a Royal-Apolló e heti müsorán szerepel. Egy igézően bájos amerikai szinésznő, Constance Talmagde játssza a főszerepét a filmnek, amelynek „Hogy kell férjet fogni?" a cime. Megelőzi ezt két kacagtató Zigotoburleszk. Az előadások egyformán 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek Bárdnál is.

* **Hogy kell férjet fogni?** A legujabb amerikai filmstar, Constance Talmagde, végtelenül kedves filmen mutatkozik be e héten az Omniában. Elejétől végig hallatlanul mulatságos a film, melynek „Hogy kell férjet fogni?" a cime. Megelőzi ezt egy olasz kalandor-dráma, „Az erő királya", melynek cimszerepét A. D. Tonche, a kitünő olasz szinművész alakitja. Az előadások köznapokon 5, 7 és 9 órakor, vasárnap és ünnepnap 4, háromnegyed 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek. Jegyek Bárdnál is.

Bet'Ha
VII., Erzsébet-körut 28.

Különleges olcsó árajánlat

	Korona
Svájci vászoncipők csak drapp és szürke szinben......	400
Fehér varrott vászon félcipők füzős és pántos	495
Sevró női varrott félcipők	495
Svájci[illegible] v. sevró [illegible] cipők	900
Férfi varrott füzőscipők 780, 850,	900
Fekete füzős gyermekcipők 22/26 számu	100

Elsőrangu gyermekcipők és szandálok legjutányosabb árban

• **A Kertmozi megnyitó műsora**, amely mától kezdve egy héten át kerül bemutatásra, tartós sikerünek igérkezik. A kedvelt nyári mozgószinház évadnyitó előadásain a *Galaor* cimü izgalmas és különleges olasz kalandortörténet fog leperegni, amely a modern filmberendezés kifogyhatatlan és meglepő ötleteivel hat elsősorban. Az uj műsoron azonkivül egy rendkivül kacagtató amerikai *Dicky-burleszk* és a *Pathé-Journal* legujabb riportjai szerepelnek. A zenét a tavalyi évadban nagy tetszést aratott zenekar szolgáltatja, melyet jelenleg is Pongrác Jenő karmester dirigált. A *Kertmozi* előadásai fél 8 és fél 10 órakor kezdődnek. Telefon: 11—47.

• **A piros bugyelláris ünnepi előadása** lesz a Vigszinház e hetének nagy eseménye. Az estét Herczeg Ferenc ünnepi prológusa vezeti be Varsányi Irés és Hegedüs Gyula előadásában. A szombati bemutatóig A hattyu, Gyémántköszörüs, Kék róka váltakoznak a müsoron. Vasárnap délután a Románcot, csütörtök délután az Ördögöt adják. Az esti előadásokat hét órakor kezdik.

• **Uj lassitott filmek az Urániában.** Az *Uránia* ismét érdekes lossitott filmfelvételeket mutat be a *Páthé*-gyár prokukcióiból.

• **P. Menichelli a Vasgyárosban.** Az *Uránia* ismét müsorra vette *Ohnet* világhires regényét filmen, melynek főszerepét *P. Menichelli*, a szépséges olasz diva alakitotta. Az *Uránia* uj müsorában ezenkivül rendkivül rdekes uj *lassitott filmek* is szerepelnek, továbbá egy pompás amerikai filmburleszk. A előadások teljes két órások és 5, 7 és 9 órakor kedődnek.

• **Mozgókép Otthon.** A nagyszabásu egés müsort betöltő ameriai vigjáték-esték soroata tegnapi premierjével vették kezdetüket és hozzátehetjük, hogy a legnagyobb sikert érték el. Constance Talmadge, a világ legkitünőbb vigjátékstarjának fényes alakitása a „Szivek királynője" cimü nagy amerikai vigjátékban, valamint a két kétfelvonásos, pazar humoru burleszk: „Jaj! a feleségem!" és az „Őrült lőporgyár" vannak müsoron. (5, 7, 9.)

• **A Corsoban** mától kezdve a szezon elején oly nagy sikert aratott *Gyermekszív* cimü Star-film kerül repriz-előadásra. Balogh Béla főrendező zseniális munkáját és Pokots József kitünő tollát dicsérő lmregény főszerepeit Szécsi Ferkó és Mattyasovszky Ilona játsszák. Ezenkivül Dauglas Fairbank főszereplésével a *Vadember* amerikai vigjáték szerepel a müsoron.

• **Gyönyörü tengeri képek** teszik vonzóvá a *Renaissance* uj képét, a *Haláldiadém* cimü szenzációs filmet, amelynek egész szcenáriája nagyszabásu és elragadó. Ezt a kitünő képet naponta kétszer játszszák: egyszer félöt órakor mozihelyárakkal, egyszer pedig hat órakor a filmrevü keretében, amelynek szinpadi részében a *Tip-top* cimü egyfelvonásos, a *Tánc és érzékiség* cimü tréfa, *Gách* Lilla és *Csatai* Janka magánszámai és kitünő más számok kerülnek szinre. *Nagy* Endre az egész müsort végigkonferálja.

• **Renaissance-szinház.** Minden este 9 órakor „*Pesti asszony*".

Sportolnak a börziánerek

Az aranjuezi szép napok a szabadságtéri tőzsde és vidékéről már elvonultak. A hét kövér hét után most ugylátszik a hét sovány hét következik és nagy a csend, kevés a munka mostanában a díszes kupolacsarnok alatt.

A tőzsde szakemberei, akik mindenkor a legjobb sportemberek voltak és az értékek, meg a valuták emelését hosszu ideig a legnagyobb könnyedséggel végezték Czája Jánosokat megsemmisitő fölénnyel, az utóbbi időben kényszerpihenőre vannak kérhoztatva. Kevés az üzlet, az árak esnek és a tőzsde bajnokainak izmai egészen ellankadnának, ha nem gondolt volna néhány lelkes börziáner arra, hogy sportklubot kell alakitani a tőzsdéseknek. *Lukács* Nándor bizományosé a főérdem, hogy a gondolat, amely láthatatlanul ugyan, de ott élt a tőzsdések között, néhány nap alatt valóra vált és szobmaton már meg is alakult a legifjabb, de a legöregebb legényekből álló sportcsoport, a *Tőzsdei Sport Club*.

Elnökét is megválasztotta már az ujdonsült egyesület *Krausz* Simon személyében és meg kell állapitanunk, hogy a választás a legszerencsésebben sikerült. Olyan vezetője van a „Téescé"-nek (mert szaknyelven már igy hivják), aki akkor is a legjobb játékformáját játszotta ki, mikor a Tőzsde csapata nagyszerü volt, de akkor is a legjobb játékosa és csapatkapitánya volt a börzének, mikor csapnivalóan rosszul játszott az egész csapat.

Labdarugás a bajnokságért

A vasárnapi bajnoki mérkőzések nagyrésze papirformaszerinti eredménynyel végződött, meglepetés mindössze a *MAFC* győzelme a *MAC* fölött és a *BAK* sulyos veresége a *VII. kerületi Sport Clubtól.* Érdekes tünet, hogy a birák tizenegyes büntetőrugást ujabban sürün itélnek és vasárnap is három mérkőzés sorsát tizenegyes döntötte el, amennyiben az *UTE*, *MAFC* és a *BTC* tizenegyes góllal nyerte meg mérkőzését.

MTK—III. ker. TVE 5 : 0 (2 : 0). A határ-utcai pályán mérkőztek a felek, ahol a bajnokcsapat meglepő szép játékot produkált és végig döntő fölényben volt. A gólokat a középcsatárok rugták. A III. kerületieknél több tartalékjátékos szerepelt.

FTC—Törekvés 3 : 0 (1 : 0). Üllői-ut. Kitünő formában volt a ferencvárosi együttes, amelynek csatársora ezuttal eredményesen játszott. *Schwarcz* és *Kelemen* voltak a mezőny legjobb emberei, ugyszintén a góllövők is ők voltak. A Törekvés védelme gyengén játszott.

VII. ker. SC —BAK 3 : 0 (1 : 0). Változatos lefolyásu volt a játék, amelyet a kitünően játszó VII. kerületi csatárok döntöttek el. Mind a három gólt *Csuzmann* rugta.

Androclus nyerte a Trial Stakest

Bécsi lóversenyek

A *Derby* előfutamának eredménye szigoruan az eddigi papirhoz igazodik. A legrealisabb esély, *Androclus* nyerte meg a *Trial-Stakest*, miután a Derbyfavorit, *Pek Güzel* első futása ott nem tudott annyit javulni, hogy a pölöskei lónak ellenfele lehessen. Második *Col. Romanelli* lett a versenyben, amely inkább tetszik Dery-klasszisu lónak, mint az eddig látszott hároméveseк. A kétéves versenyeket, az esztendő első ilyen futamait a startfavoritok nyerték meg. A részletes eredmények:

I. Futam. 1. Fantomas. 2. Hupferl. 3. Tavalyi. Tot.: 50 : 60.

II. Futam. 1. Istros. 2. Szelvény. 3. Bandit. Futott még: Iratos, Baronin, Trumpf. Tot. 50 : 733, 50 : 78, 73.

III. Futam. 1. Matya. 2. Adelaide. 3. Kalifa. Futott még: Totna, Haddlám, Isabella, Bon, Vojage. Tot.: 50 : 82, 50 : 55, 60, 98.

IV. Futam. 1. Androclus. 2. Col. Romanelli. 3. Pek-Güzel. Futott még: Aureliánus, Marya, Frau Ute. Tot.: 50 : 124, 50 : 92, 305.

V. Futam. 1. Holcise. 2. Rolache. 3. Rózsás. Futott még: Fakir II., Janka, Halunka, Robertus. Tot.: 50 : 156, 50 : 55, 55, 55.

VI. Futam. 1. Árvalány. 2. Háiba. Tot.: 50 : 88.

VII. Futam. 1. Hadvezér. 2. Wie-So. 3. Livia. Futott még: Tofi, Princeps, Sietek, Szinésznő. Tot.: 50 : 218, 50 : 64, 73, 60.

Fővárosi CIRKUS Városliget
Telefon-szám: 55-55
naponta este 7 órakor nagy előadás
Csüt., szombat, vasár- és ünnepnap d. u. 1/24 órakor Családi és gyermekelőadás

Hamis fogakat
Brilliánst
Ékszert
Platinát
Antik tárgyakat
Képeket régi és modern olajfestményeket
Disztárgyakat
legmagasabb napi áron vesz: GROSS ANTAL VIII. József-körut 23., elem. 1.

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagymező-utca 17. Igazgatók: Keleti és Ribner
„AZ UTOLSÓ SZIMFÓNIA" c. nagy látványos REVÜ Minden este 7 órakor

KÖZGAZDASÁG

Vasárnapi magánforgalom. A korona tegnapi, ugrásszerü emelkedése után ami nagy zavart idézett elő a magánforgalomban, ma már nyugodtabb volt a hangulat. A Déli vasut 1030-ról ismét felemelkedett 1060-ra, Lichtig 930—50, Salgó 5400—5450 volt. A valuták lanyhatága tartós: dollár 220—222, márka 338—42, lei 360—55, szokol 305—10, rubel 83—87, lengyel márka 26—27, bécsi kifizetés 35—35½.

A Kerosekdelmi Hitelbank osztaléka. A Magyar Kereskedelmi Hitelbank Részvénytársaság közgyülése elhatározta, hogy az 1920. évben elért 5,798.241.68 K tiszta nyereségből 25 korona, azaz 12½ százalék osztalékot fizet a tavalyi 14 korona, azaz 7 százalékkal szemben.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igagatósága legutóbb megtartott ülésén megállapitotta az 1920. üzletév mérlegét, amely a tavalyi 32.9 millió koronával szemben 46,020.223.77 okrona tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság a május 12-én d. u. 6 órára egybehivott közgyülésnek javasolni fogja az 1920. üzletévi szelvényeknek 20%-kal, azaz 200 koronával való beváltását, a tartalékalapoknak 6.8 millió koronával, a nyugdijalapnak 6,890.000 koronával való javadalmazását, végre felhatalmazást kér az igazgatóság arra, hogy az alaptőkét alkalmas időpontban akár egyszerre, akár részletekben 100 millióról 150 millió koronára emelhesse fel.

A Salgó tőkeszaporitása. A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat igazgatósága a f. évi május hó 12-ére egybehivandó rendkivüli közgyülésnek inditványozni fogja, hogy emelje a társulat jelenleg 33,000.000 K-t tevő alaptőkéjét 82.500 darab 200 K névértékü uj részvény kibocsátása által 49,500.000 koronára, fizesse meg az uj részvények névértékét a tartalékalapból, adjon minden két (2) részvény után egy (1) teljesen befizetett uj részvényt a részvényeseknek. Az uj részvényesek már a folyó év üzleteredményében részesednek. Az igazgatóság ezen inditvánnyal beváltja az április hó 5-iki rendes közgyülésen tett azon igéretét, hogy a zsilvölgyi bányák eladása által nyert előnyökben a részvényesek részeltessenek és meg van győződve arról, hogy a fölemelt alaptőke kellő kamatozása biztositva van.

Az Industria-Bank mérlege. Az intézetnek ötmillió korona az alaptőkéje, de az uj alaptőkére már be van 25 millió korona fizetve. Tartaléktőkéje 4,012.916 korona. Betétállománya 18,532.650 korona. Tiszta nyeresége 1,563.031 korona, bár összes nyeresége 4,728.338 korona volt. Egyedül jutalékon 1,793.197, értékpapirokon 929.468, valutákon 792.548 koronát keresett. Az intézet értékpapirállománya 9,971.384 koronát képviselt 1920. december 31-én s ugyanakkor 1,159.837 korona értékü valuták birtokában volt. Tőzsdén jegyzett értékpapirokra a központnál 23,759.776, a fióknál 17,025.314 korona előleget adott, mig árukra mindössze 4,399.710 koronát.

A Brassói Cellulosegyár Részvénytársaság igazgatósága Ullmann Adolf báró elnöklete alatt tartott ülésében az 1919—20. üzletévre megfelelő tartalékolások után 14,269.560.67 korona nyereséget állapitott meg és a május 21-ére összehivandó közgyülésnek jaavsolja, hogy részvényenkint 100 korona osztalék fizettessék és az alaptőke 6 millióval 15 millió koronára emeltessék.

A Coburg tőkeemelése. A Coburg Fülöp herceg-féle Bánya- és Kohóművek Rt. alaptőkét emel. Az uj részvények 2:1 arányban f. é. május 3-ától 11-éig bezárólag a Hazai Banknál vehetők át, részvényenként 300 cseh koronának megfelelő magyar korona lefizetése ellenében.

A Hazai Bank közgyülése. A Hazai Bank Részvénytársaság mai közgyülése elhatározta, hogy f. é. május 2-ától kezdve a részvények 26. sz. osztalékszelvényei 20 koronával váltassanak be. Az igazgatóság uj tagjává Teleki Pált és Hajós Menyhértet választották.

Felelős szerkesztő:
SZOMAHÁZY ISTVÁN
Társszerkesztők:
Dr. ELEK HUGÓ és PAJOR MÁTYÁS

„UJSÁGÜZEM" R.-T. BUDAPEST

A pénzügyminiszterium 15800. számu rendeletével előirt pótadóval együtt a
DIANA sósborszesz
ára f. évi március 1-től
kis üveg — K 24.—
közép üveg — K 65.—
nagy „ — K 130.—
Mindenütt kapható!

MOZGÓKÉP-OTTHON
Szivek királynője
CONSTANCE TALMADGE-vel a főszerepben
Előadások: 5, 7 és 9. órakor
Pénztár: délelőtt 1/211—1/21-ig délután 3 órától

Ujitás az üvegbiztositás terén
Biztositsa kirakatait, tükreit és ablakait garantált természetbeni (üvegbeni) pótlással a
Magyar Országos Biztositó Intézet R.-T.
(Alaptőke 5 millió korona, biztonsági alapok 35 millió korona) üvegbiztositási osztályánál VI. Liszt Ferenc-tér 22. sz. Telefon 27-46. Egyéb ágazatokban is legelőnyösebben köt biztositásokat. Kartellenkivüli intézet.

NEMZETI ROYAL ORFEUM
UTAZÁS A FÖLD KÖRÜL
UJ MŰSOR! (Parasztkomédia) UJ MŰSOR!
és a nagyszerü májusi varieté műsor

Három millió korona
a VI. m. kir. osztálysorsjátékban elérhető legnagyobb nyeremény.
Válasszon és rendeljen
az alanti számok közül:
6879 | 21012 | 35374 | 39914 | 45740
Főnyeremények:
Egy millió, két millió
stb., stb. — Sorsjegyárak kezelési dijjal együtt:
Egész 96, fél 48, negyed 24, nyolcad 12 K
A nagy kereslet folytán ajánlatos a rendelést azonnal beküldeni. Sziveskedjék a sorsjegyárat a rendeléssel egyidejüleg beküldeni
Török A. és Tsa Bankház R.-T.
Budapest, IV., Szervita-tér 3.

Olcsóbb lett a cipő
a Jesco és Salamandernél
Külföldi fehér vászon női füzős félcipő . . . . 500 K
Fehér vászoncipő, 26-30 számig . . . . . . 480 K
31-35 számig . . . . . 550 K
Férfi, női angol varrott, egységár . . . . . . 980 K
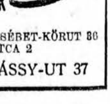
KECSKEMÉTI-UTCA 19 ERZSÉBET-KÖRUT 36
KOSSUTH LAJOS-UTCA 2
SALAMANDER: ANDRÁSSY-UT 37

Női kalapot
ne vásároljon
mielőtt üzletemet meglátogatta.
Valutánk javulása
folytán ugy modell, mint diszitett kalapjaimat
feleárban adom
mint ezelőtt 1 hónappal.
Saját gyártmányu kalapformáim is igen olcsók.
Férfi- és női kalapalakitást
divatos formában és legszebb kivitelben készitek.
LÖWY KALAPGYÁR
Budapest. — Főüzlet: IV., Párisi-utca 3. szám.
Női kalapgyár: VII., Károly-körut 9 (az udvarban)
Férfi kalapgyár: VI., Szondy-utca 95.